

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie júl 2015

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 276/2014
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	9. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základného práva podľa označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Návrhom na vydanie platobného rozkazu sa sťažovateľka domáhala voči odporcovi zaplata sumy 393,24 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej na čelnom skle jej osobného motorového vozidla kameňom, ktorý bol vymrštený spod kolies iného vozidla. Okresný súd návrh sťažovateľky v celom rozsahu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil bez toho, aby sa vysporiadal so sťažovateľkou podaným odvolaním a s tam uvedenými skutočnosťami, ako aj bez toho, aby ňou podané odvolanie relevantne právne vyhodnotil, ďalej namietala, že krajský súd sa rovnako ako v prvom stupni konajúci okresný súd odchýlil od stabilizovanej judikatúry súdov v obdobných veciach, ako bola vec sťažovateľky. Sťažovateľka v tejto súvislosti namietala najmä svojvôľu a neodôvodnenosť rozhodnutia krajského súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Sťažovateľka prvou sťažnostnou námietkou namietala skutočnosť, že krajský súd sa nevysporiadal s jej odvolacou argumentáciou týkajúcou sa dôkazného bremena, pričom rozhodnutie okresného súdu, ktoré napadla odvolaním, ako aj následné rozhodnutie krajského súdu sú vo svojich záveroch vo vzťahu k dôkaznému bremenu a jeho neuneseniu svojvoľné a arbitrárne.</p> <p>Porovnaním argumentácie uvedenej v rozsudku krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) s námietkami, ktoré tvorili obsah odvolania sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu, je potrebné dospieť k záveru, že krajský súd sa skutočne niektorými odvolacími námietkami sťažovateľky nezaoberal, a teda sa s nimi ani nevysporiadal. Ide pritom o námietky takej povahy, ktoré by v prípade, ak by boli vyhodnotené ako dôvodné, mohli mať za následok odlišný konečný verdikt vo veci samej.</p> <p>Okresný súd svoj záver o neunesení dôkazného bremena sťažovateľkou vyvodil výlučne z interpretácie vykonaných dôkazov, najmä výpovedí účastníkov konania a svedkov. Tieto výpovede okresný súd označil za neobjektívne poukazujúc výlučne na okolnosť, že osoby zúčastnené na škodovej udalosti sú v priateľskom a kolegiálnom vzťahu a vzájomne spolu</p>

komunikovali. Okresný súd však v rámci argumentácie svojho záveru o neobjektívnosti výpovedí svedkov a účastníkov konania nepoukázal na jediný rozpor či vzájomný nesúlاد v uvedených výpovediach, na prípadný rozpor týchto výpovedí s inými dôkazmi, či na ich prípadnú vnútornú rozpornosť alebo nelogickosť. Rovnako tak žalovaný v priebehu konania nepredložil ani nenavrhol vykonať v zásade žiaden dôkaz spôsobilý spochybniť vierohodnosť výpovedí osôb zúčastnených pri škodovej udalosti, a tým aj jej priebeh. Samotný kolegiálny či priateľský vzťah osôb, ktoré sú účastníkmi alebo svedkami škodovej udalosti, nemôže automaticky spochybňovať vierohodnosť obsahu prednesov týchto osôb, obzvlášť pokiaľ tieto osoby boli pred ich výsluchom riadne poučené podľa § 126 OSP.

Spochybňovanie objektívnosti výpovedí svedkov a účastníkov konania iba na základe ich kolegiálneho alebo iného rodinného či spoločenského vzťahu bez toho, aby vierohodnosť výpovedí spochybňovali aj iné, objektívne zadokumentované skutočnosti a dôkazy, by v prípadoch, kedy jediným dostupným dôkazom je práve iba výpoveď účastníkov konania či svedkov majúcich medzi sebou takýto vzťah, viedlo k nemožnosti uniesť dôkazné bremeno navrhovateľom a zároveň by viedlo k vytvoreniu neakceptovateľnej „prezumpcie nepravdivosti“ svedeckých výpovedí či tvrdení účastníkov konania.

V tejto súvislosti sa potom aj záver okresného súdu o tom, že k odmršteniu kameňa, ktorý poškodil čelné sklo vozidla sťažovateľky, mohlo dôjsť aj od iného vozidla ako od vozidla poisteného žalovaným, javí ako svojvoľný a nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže svedkovia zhodne uviedli, že sa v mieste a čase vzniku škodovej udalosti žiadne ďalšie vozidlo nenachádzalo. Pokiaľ okresný súd poukázal na objektívnu nemožnosť svedkov vnímať svojimi zmyslami samotné odmrštenie kameňa spod kolesa auta, potom nie je zrejmé, akým spôsobom mal k dokazovaniu prispieť náčrt z miesta nehody alebo fotografický záznam, ktorých absenciu okresný súd sťažovateľke vytkol.

Ústavný súd konštatoval, že odvolací súd sa pri potvrdení prvostupňového rozhodnutia v zásade môže obmedziť aj na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho stupňa, pričom normatívnym vyjadrením zmyslu uvedeného rozhodnutia ESLP je v slovenskom právnom poriadku práve § 219 ods. 2 OSP.

Ak sťažovateľ v opravnom prostriedku prednáša dôvody spôsobilé spochybniť závery súdu prvého stupňa alebo pri rešpektovaní stanovených procesných pravidiel predostrie novú právnu argumentáciu, a takto nastolí otázky z hľadiska poskytovanej súdnej ochrany podstatné, potom sa odvolací súd nemôže obmedziť na konštatovanie, že sa so závermi súdu prvého stupňa stotožňuje. V takom prípade totiž jeho odôvodnenie nedáva potrebné odpovede na všetky podstatné otázky súvisiace s predmetom poskytovanej súdnej ochrany a dostáva sa do konfliktu so základným právom zaručeným čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z okolností posudzovaného prípadu ústavný súd vyvodil, že odvolacia argumentácia sťažovateľky bola spôsobilá účinne spochybniť závery okresného súdu o priebehu škodovej udalosti, pričom závery okresného súdu sa teda v tejto časti javia ako svojvoľné a arbitrárne, nemajúce dostatočnú oporu vo vykonanom dokazovaní. Keďže krajský súd sa s touto skutočnosťou vo svojom rozsudku nevysporiadal a sťažovateľke ochranu jej základných práv a slobôd neposkytol.

Druhou sťažnostnou námietkou sťažovateľka namietala tú časť argumentácie konajúcich súdov, v ktorej tieto konštatujú, že vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke nie je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke podľa § 428 Občianskeho zákonníka, a teda do úvahy v danom prípade prichádza exkulpácia vodiča motorového vozidla, spod kolies ktorého bol kameň vymrštený. Vychádzajúc z tohto právneho názoru potom vo veci sťažovateľky konajúce všeobecné súdy zhodne konštatovali, že v konaní nebolo preukázané porušenie povinností poistenca žalovaného, a teda nemôže byť daný dôvod zodpovednosti za vznik škody.

Vo vzťahu k takto formulovanému právnenému názoru konajúcich súdov sťažovateľka namietala okrem jeho nesprávnosti aj jeho rozpor s rozsiahlou judikatúrou iných súdov v totožných veciach, ako aj s rozhodovaním iných senátov krajského súdu. Sťažovateľka poukázala tiež na stanovisko Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska zo 16. júla 2013, ktoré síce nie je pre rozhodovanie všeobecných súdov záväzné, ale jeho obsah potvrdzuje argumentáciu sťažovateľky o zjavnej arbitrárnosti záverov konajúcich súdov v jej veci. Sťažovateľka napokon v tejto súvislosti namietala aj skutočnosť, že svoj odklon od stabilnej judikatúry konajúce súdy dostatočným spôsobom

	<p>nevysvetlili a krajský súd nereagoval na jej v tejto súvislosti uplatnené odvolacie námietky.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť. Podľa názoru ústavného súdu ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Sťažovateľka vo svojom odvolaní poukázala na viacero rozhodnutí iných senátov krajského súdu, v ktorých bolo vyslovené zásadne odlišné stanovisko ako v rozhodnutí namietanom sťažnosťou. Ústavný súd sa oboznámil s rozhodovacou činnosťou krajského súdu v obdobných veciach, ale tiež s rozhodovacou činnosťou iných súdov v súvislosti s poškodením čelného skla motorového vozidla kameňom vymršteným spod kolies iného motorového vozidla a zistil, že závery krajského súdu prezentované v namietanom rozhodnutí sa zásadným spôsobom odchyľujú od rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ktorá sa jednoznačne zhoduje v názore, že vymrštenie kameňa alebo iného predmetu ležiaceho na vozovke spod pneumatiky prechádzajúceho vozidla je okolnosťou, ktorá má pôvod v prevádzke, a teda okolnosťou, pri ktorej podľa § 428 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy exkulpácia.</p> <p>Krajský súd nereagoval na opačné rozhodnutia iných senátov samotného krajského súdu predložené sťažovateľkou v jej odvolaní, a teda sa ani v tomto prípade v dostatočnej miere nevysporiadal s časťou zásadných odvolacích námietok. Krajský súd by z hľadiska práva na spravodlivý proces mohol rozhodnúť odchyľne, ak by svoj právny názor presvedčivo odôvodnil, čo by však musel urobiť v kontraste s odchylnými rozhodnutiami iných senátov krajského súdu či iných všeobecných súdov. Krajský súd tak neurobil, a tak nenaplnil požiadavky ústavného práva na spravodlivý proces.</p> <p>Vo vzťahu k samotnému obsahu právneho názoru krajského súdu, ktorým sa tento odklonil od stabilizovanej judikatúry súdov v obdobných veciach, napokon ústavný súd poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Cpj 5/2014 z 3. júna 2014, podľa ktorého „Aj škoda spôsobená na čelnom skle motorového vozidla kameňom alebo iným predmetom vymršteným kolesom iného motorového vozidla je škodou, ktorá bola spôsobená okolnosťou majúcou pôvod v prevádzke; zodpovednosti za túto škodu sa podľa § 428 veta prvá Občianskeho zákonníka nemožno zbaviť.“ Z ďalšieho obsahu citovaného stanoviska najvyššieho súdu tiež možno zistiť, že najvyšší súd svoje stanovisko prijal práve v reakcii na rozhodnutia senátu „6 Co“ krajského súdu, ktorého právny názor na otázku povahy škody pôsobenej kameňom vymršteným spod kolies iného motorového vozidla bol v rozhodovacej praxi všeobecných súdov ojedinelý.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu porušené boli. Rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, I. ÚS 139/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 44/03, IV. ÚS 292/04, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 36/2010, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, II. ÚS 67/2013, III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 296/09, II. ÚS 78/05, III. ÚS 507/2013</p> <p>ESEP: Ruiz Torija c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Helle v. Fínsko</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 113/2015</p>
-----------------------	-------------------------

sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	9. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom krajského súdu a najvyššieho súdu.</p> <p>Sťažovateľka bola rozsudkom okresného súdu uznaná vinnou z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, za čo bola odsúdená na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov, výkon ktorého bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o vine a celý výrok o treste zrušil a sám rozhodol, že sťažovateľku odsúdil na peňažný trest vo výmere 2 000 € a pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 2 mesiace. Ďalším výrokom oslobodil spod obžaloby pre skutok uvedený v obžalobe v bode 2, pretože skutok nie je trestným činom.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré však najvyšší súd podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku odmietol ako také, ktoré bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky uvedenými postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov boli porušené ňou označené základné práva, a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia týchto rozhodnutí, ako aj z dôvodu odňatia jej možnosti konať pred súdom.</p>
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd pri posudzovaní podaného mimoriadneho opravného prostriedku pochybil, ak ho vyhodnotil ako neprípustný z dôvodu, že odsúdenie sťažovateľky bolo zahladené, v dôsledku čoho sa na ňu hľadelo, ako keby nebola odsúdená.</p> <p>Ústavný súd k problematike (ne)prípustnosti dovolania proti právoplatnému konečnému rozhodnutiu v trestnom konaní po zahlavení odsúdenia páchatel'a trestného činu prijal uznesením č. k. PLz. ÚS 4/2015-11 z 18. marca 2015 zjednocujúce stanovisko, z ktorého vyplýva, že „Odsúdenému, ktorému bol uložený peňažný trest a ktorý tento uložený peňažný trest vykonal zaplatením sumy peňažného trestu, nemožno odoprieť právo podať dovolanie len z dôvodu, že jeho odsúdenie bolo zahladené, keďže by tým neprímeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania došlo k obmedzeniu prístupu odsúdeného k súdnej ochrane, čím by sa zasiahlo do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu.“</p> <p>Najvyšší súd argumentoval tým, že priznanie práva podať dovolanie odsúdenému, u ktorého nastali účinky zahlavenia odsúdenia, by bolo v rozpore s princípom rovnosti procesných strán, keďže ak by túto možnosť mal odsúdený, nutne by musela byť pripustená aj u generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). V dôsledku toho by generálny prokurátor mohol podať odvolanie aj v neprospech odsúdeného, ktorý by smeroval k zhoršeniu jeho postavenia. Takúto argumentáciu najvyššieho súdu možno považovať za redukciu zákonom ustanovených podmienok, dôvodov a okruhu osôb oprávnených podať dovolanie. Legalizujúcim dôvodom takejto redukcie nemôže byť argumentácia založená na rešpektovaní princípu rovnosti procesných strán, pretože neexistuje legitímny dôvod ani cieľ, pre ktorý by nebolo možné priznať rovnaké procesné práva pre všetky procesné strany. Priznanie, a teda uplatnenie tohto procesného práva vo svojich dôsledkoch znamená naplnenie, a nie popretie podstaty princípu rovnosti procesných strán.</p> <p>Nepripustnosť dovolania podaného odsúdeným, ktorý už vykonal uložený trest (v tomto prípade peňažný), nemožno bez ďalšieho vyvodzovať ani z explicitného znenia príslušných ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na dovolanie. Rozhodnutím,</p>

ktorým bola vec právoplatne skončená, je okrem iného aj rozsudok, ktorým bol uložený trest.

Ústavne neutržateľným je právny záver najvyššieho súdu, že odsudzujúcim rozsudkom treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadí ako na odsúdeného.

Na rozdiel od názoru najvyššieho súdu, (že je potrebné do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadí, akoby odsúdená nebola, a že predpokladom na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je existencia odsúdenia páchatel'a), je ústavný súd presvedčený, že z hľadiska prípustnosti podania dovolania je bez významu, či sa v dôsledku zahľadania odsúdenia hľadí na osobu odsúdeného ako na osobu, ktorá odsúdená nebola, keďže z hľadiska prípustnosti podania dovolania je rozhodujúce to, či existuje odsudzujúce rozhodnutie a či toto odsudzujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Inak povedané, podmienkou podania dovolania je existencia už samotného odsúdenia páchatel'a - podmienkou nie je absencia zahľadania odsúdenia spojená so zákonnou fikciou neodsúdenia. Fikcia neodsúdenia sťažovateľky vyplýva z vykonania peňažného trestu uloženého na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku, pričom odopretím práva podať dovolanie proti takémuto právoplatnému rozhodnutiu by nebolo možné naplniť deklarovaný účel inštitútu dovolania, ktorým je odstrániť účinky založené nezákonným právoplatným rozhodnutím.

Nemožno sa bez výhrad stotožniť ani so závermi najvyššieho súdu týkajúcimi sa preukazovania stavu bezúhonnosti sťažovateľky. Zahľadanie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia nezakladá zánik všetkých nepriaznivých účinkov spojených s odsúdením páchatel'a, pretože tieto nemožno obmedzovať výlučne na skutočnosť, že vo výpise z registra trestov sa páchatel'ovi zahladené odsúdenia neuvádzajú, keďže účinky spojené s vykonaným a zahladeným trestom vo vzťahu k odsúdeniu zostávajú zachované vo forme záznamu v odpise z registra trestov. Práve odpis z registra trestov bez evidovaného odsúdenia páchatel'a je zákonnou podmienkou a predpokladom na plné uplatnenie subjektívnych práv páchatel'a.

Vykonaný a zahladený trest postihuje páchatel'a aj sekundárne, keď už samotné právoplatné rozhodnutie, ktorým bol páchatel' uznaný za vinného a bol mu uložený trest, zakladá pre poškodeného právny titul na uplatnenie práva na náhradu škody v civilnom konaní (pokiaľ náhrada škody nebola poškodenému priznaná už v trestnom konaní). So zahladením odsúdenia páchatel'a nezanikajú ďalšie účinky spojené s uloženým, ale zahladeným trestom, ako je napr. strata vážnosti v spoločnosti.

Ústavný súd konštatoval, že odopretie práva podať dovolanie odsúdenému len z dôvodu, že sa na neho v dôsledku vykonania uloženého peňažného trestu hľadí, ako keby nebol odsúdený, neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania obmedzuje prístup odsúdeného k súdnej ochrane, čím zasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu.

K namietanému porušeniu základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena zaručeného v čl. 19 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu

Námietkou porušenia tohto základného práva už ústavný súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať, pretože to, či došlo k jeho porušeniu alebo nie, závisí od ďalšieho postupu najvyššieho súdu a záverov, ku ktorým sa v predmetnom súdnom konaní v konečnom dôsledku dospeje. Okrem toho ústavný súd prihliadol aj na zásadu minimalizácie zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej označeného základného práva, ktorého porušenie namietala, poskytoval, sa vytvoril priestor na ochranu tohto základného práva v rámci sústavy všeobecných súdov.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu

Ústavný súd zistil, že podstata dovolania sťažovateľky podaného proti rozhodnutiu krajského súdu spočívala prakticky v tých istých námietkach ako podstata sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podanej ústavnému súdu vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pretože ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, opäť vznikol priestor, aby tieto námietky smerujúce proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu predovšetkým posúdil a rozhodol o nich k tomu povolaný všeobecný - najvyšší - súd na základe sťažovateľkou podaného mimoriadneho opravného

	<p>prostriedku. Dovolací súd bude oprávnený a zároveň povinný v prípade zistenia zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu tomuto základnému právu poskytnúť ochranu.</p> <p>Zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu ústavný súd považoval samotné deklarovanie porušenia označeného základného práva, ako aj zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie vytvárajúce reálny predpoklad pre garantovanie ústavne konformnej ochrany základných práv sťažovateľky za dostatočné.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením porušené bolo. Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke nepriznal finančné zadost'učinenie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, PLz. ÚS 4/2015, II. ÚS 529/2013, III. ÚS 114/2015

spisová značka	III. ÚS 521/2014
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	16. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, pre namietané porušenie jeho základného práva podľa označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa podanú proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol sťažovateľom podaný návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci, kde bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady.
ratio decidendi	<p>Predmetom sťažnosti, bolo posúdenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadiska interpretácie a aplikácie zákonných noriem vzťahujúcich sa na sťažovateľovu trestnú vec. Ústavný súd sa tak zaoberal otázkou splnenia podmienok obnovy konania v sťažovateľovej trestnej veci, a to vo vzťahu k záverom nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 pod č. 428/2012 a ktorým ústavný súd rozhodol, že v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad ½ takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s ústavou, a to, ako sa s touto skutočnosťou vysporiadal krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí.</p> <p>Právnou podstatou rozhodovania všeobecných súdov o návrhoch na povolenie obnovy konania súvisiacich s nálezom ústavného súdu o asperačnej zásade je ústavne konformný výklad § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>Podľa právneho názoru formulovaného v stanovisku najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 u podaného návrhu na povolenie obnovy konania vo veci skončenej právoplatným rozhodnutím opierajúceho sa len o skutočnosti predpokladané ustanovením § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde je splnenie podmienok obnovy konštatované už v danom ustanovení, a súd preto nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného</p>

	<p>poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde. Zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014 kvalifikovalo označený právny názor ako konformný s plnohodnotnou ochranou základných práv a slobôd dotknutých subjektov, a potvrdilo tak jeho aplikovateľnosť v konaniach pred všeobecnými súdmi v plnom rozsahu.</p> <p>Stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 vo svojom treťom bode formulovalo síce výnimku z uvedeného týkajúcu sa prípadov, v ktorých boli ústavne nesúladné účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona obsahujúceho asperačnú zásadu negované použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo e) Trestného zákona, kde mohol konajúci súd v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od asperačne zvýšenej spodnej hranice. Zároveň však v označenom bode najvyšší súd zdôraznil, že táto výnimka sa nevzťahuje na situácie, keď bol trest uložený na základe aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona, pretože v týchto prípadoch sa mimoriadne zníženie trestu umožnené zákonom v konaní o dohode o vine a treste odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom ako celkom, t. j. od ustanovení osobitnej časti v spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od asperačne zvýšenej dolnej hranice trestnej sadzby.</p> <p>Krajský súd v namietanom uznesení správne záverov prvostupňového rozhodnutia okresného súdu, ktorý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol, podporil poukazom na ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku, vo vzťahu ku ktorému skonštatoval, že nezistil žiadne podmienky a okolnosti, ktoré by odôvodňovali postup podľa citovaného ustanovenia.</p> <p>V prípade sťažovateľa odsúdeného na základe aplikácie asperačnej zásady, na ktorého prípad sa nevzťahovala ani výnimka ustanovená v treťom bode stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013, však v záujme plnohodnotnej ochrany jeho základných práv a slobôd bolo povinnosťou všeobecného súdu uplatniť ústavne konformný výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a teda konštatovať splnenie podmienok obnovy konania z dôvodov uvedených v citovanom ustanovení zákona o ústavnom súde.</p> <p>Vyslovenie porušenia garantovaných práv sťažovateľa postupom a rozhodnutím krajského súdu, zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné završenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany a vytvárajú reálny predpoklad i pre garantovanie ústavne konformnej ochrany práv sťažovateľa v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi, preto mu požadované primerané finančné zadost'učinenie nepriznal.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi nepriznal finančné zadost'učinenie.</u></p> <p><u>Rozhodol o trovách právneho zastúpenia.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, PL. ÚS 106/2011, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011, IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07, IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07</p> <p>Najvyšší súd SR: stanovisko Tpj 44/2013</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 2/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky – konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>16. júna 2015</p>

dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietali porušenie označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľov smerujúce proti rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd zmenil výrok rozsudku prvostupňového súdu (ktorým okresný súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej, pozn.), pričom nešlo o zmenu v pravom slova zmysle, pretože podľa obsahu išlo o potvrdzujúci rozsudok, a zároveň samostatným výrok rozhodol, že „proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné“. Najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku argumentoval tým, že nezistil vady konania podľa § 237 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) a vzhľadom na prípustnosť dovolania založenú rozsudkom krajského súdu preskúmal najvyšší súd dovolaním napadnutý rozsudok výlučne len z hľadiska otázok pripustených krajským súdom, pričom v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že dovolanie podané sťažovateľmi je nedôvodné, preto ho zamietol. K ostatným námietkam sťažovateľov týkajúcim sa namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré najvyšší súd aj uviedol v rámci rekapitulácie obsahu dovolania v odôvodnení svojho rozhodnutia, neuviedol nič.</p> <p>Sťažovatelia namietali, že sa dovolací súd nezaoberal vecou z hľadiska nimi uvádzaných námietok v podanom dovolaní.</p>
ratio decidendi	<p>Všeobecný súd poskytujúci ochranu účastníkovi konania je povinný poskytnúť mu ju v požadovanej kvalite, ktorej zodpovedá odôvodnenie rozhodnutia reflektujúce na všetky zásadné otázky. Ide pritom o tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že prerokúvaný prípad vykazuje niekoľko neobvyklých procesných riešení. Krajský súd svojím rozsudkom de facto potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, pričom výrokom zmenil rozsudok okresného súdu, čo vzbudzuje na prvý pohľad aplikovateľnosť § 238 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Zároveň samostatným výrokom krajský súd pripustil dovolanie proti svojmu rozhodnutiu bez uvedenia konkrétnych otázok zásadného právneho významu vo výroku rozhodnutia, čím mohol zmiasť účastníkov konania, že dovolanie je prípustné v plnom rozsahu. Vychádzajúc z uvedeného bolo ťažké z pohľadu sťažovateľov predvídať, v akom rozsahu bude považovať najvyšší súd dovolanie proti rozsudku krajského súdu za prípustné. Ako už bolo uvedené, najvyšší súd k niektorým dovolacím námietkam nezauljal stanovisko, teda ich ani meritórne neposudzoval vzhľadom na ich následne tvrdenú procesnú neprípustnosť. Tieto závery týkajúce sa neprípustnosti niektorých dovolacích námietok sa však nepremietli (ani sa nemohli) do výroku meritórneho rozhodnutia dovolacieho súdu, ale ani do jeho odôvodnenia.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd uviedol, že v štandardných prípadoch podaného dovolania, ktoré smeruje proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu a sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci, čo je uznaným dôvodom dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, avšak nezakladá samo osebe jeho procesnú prípustnosť, je výrok najvyššieho súdu nemeritórny – procesný teda dovolanie sa odmieta, čo má zásadný význam pre rozsah možného prieskumu ústavným súdom z hľadiska namietaného porušenia základných práv a slobôd vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu. V zmysle judikatúry EŠLP, ktorú rešpektuje a prevzal aj ústavný súd, je potom v takých prípadoch zachovaná lehota voči poslednému meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, aby bola zachovaná možnosť prieskumu z hľadiska existencie porušenia základných práv a slobôd ústavným súdom. Práve nepredvídateľnosť postupu najvyššieho súdu s ohľadom na jeho prax (ako aj prax ústavného súdu), čo sa týka posudzovania procesných podmienok meritórneho prieskumu súdnych rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska namietaného porušenia základných práv a slobôd, bola predmetom kritiky EŠLP. Táto prax totiž napokon mala za následok, že namietaným porušením práv účastníka konania (pred ústavným súdom sťažovateľa) sa v konečnom dôsledku meritórne nezaoberal ani najvyšší</p>

	<p>súd, ani ústavný súd (ten sťažnosti odmietal z dôvodov subsidiarity) a otázky týkajúceho sa možného porušenia základných práv a slobôd zostali v konečnom dôsledku nezodpovedané.</p> <p>Tieto okolnosti (formálna zmena rozsudku odvolacím súdom a pripustenie dovolania) spôsobili z pohľadu účastníkov konania nepredvídateľnosť postupu najvyššieho súdu, čo sa týka rozsahu meritórneho prieskumu námietok uvedených v dovolaní. Vzhľadom na meritórny výrok rozsudku dovolacieho súdu bol znemožnený prieskum rozsudku krajského súdu z hľadiska namietaného porušenia základných práv a slobôd rozsudkom krajského súdu v konaní pred ústavným súdom, pričom najvyšší súd sa zásadnými námietkami sťažovateľov odmietol zaoberať z dôvodu ich údajnej procesnej neprípustnosti, čo malo za následok to, že na tieto námietky, v ktorých sťažovatelia videli porušenie svojich označených práv, sťažovatelia dosiaľ nedostali relevantnú odpoveď zo strany všeobecných súdov.</p> <p>Pokiaľ ide o údajnú procesnú neprípustnosť námietok sťažovateľov týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, ústavný súd v prvom rade konštatoval, že najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku k nim neuviedol nič, až následne predsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že najvyšší súd ich neskúmal z dôvodu ich procesnej neprípustnosti, čo samo osebe postačuje na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, keďže sa s nimi vôbec nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku. Ústavný súd v okolnostiach prípadu ani túto následnú argumentáciu najvyššieho súdu nemohol akceptovať, pretože ako už bolo uvedené, procesné okolnosti prípadu si vyžadovali, aby najvyšší súd v záujme poskytnutia súdnej ochrany v požadovanej kvalite dal meritórnu odpoveď na všetky námietky sťažovateľov týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, aby bol naplnený princíp spravodlivosti, a to aj s ohľadom na dôsledky vyplývajúce z jeho meritórneho výroku, a tým aj následnej nemožnosti prieskumu z hľadiska možného porušenia označených práv sťažovateľov krajským súdom ako súdom odvolacím. V tejto súvislosti nie je možné prehliadnuť ani skutočnosť, že krajský súd v danej veci viackrát zrušil rozsudok okresného súdu a formuloval aj právny názor na vec, ktorým sa následne okresný súd musel riadiť.</p> <p>Výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd dostatočne nereflektoval na zásadné a podstatné argumenty sťažovateľov uvedené v dovolaní a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uviedol, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie rozsudku najvyššieho súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd sám vyrovnal s ochranou označeného základného práva hmotného charakteru.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu porušené boli. Rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, I. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09, II. ÚS 348/08, II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08, IV. ÚS 128/07, IV: ÚS 24/2010, I. ÚS 244/2011, IV. ÚS 495/2011</p> <p>EŠP: Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998, Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99</p>

spisová značka	III. ÚS 132/2015
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov - konanie o návrhu na preskúmanie rozhodnutia Výboru NRSR pre nezlučiteľnosť funkcií
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	30. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 7 ods. 1 Ústavného zákona o ochrane verejného záujmu
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli doručené návrhy navrhovateľa, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/18/14-K zo 17. septembra 2014 a rozhodnutia výboru č. VP/19/14-K zo 17. septembra 2014.</p> <p>Výbor sankcionoval navrhovateľa za porušenie povinností ustanovených v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu, a to konkrétne povinností zakotvených v jeho čl. 7 ods. 1. Výbor v oboch napadnutých rozhodnutiach ustálil, že navrhovateľ začal výkon verejnej funkcie 4. septembra 2013 ako predseda predstavenstva obchodnej spoločnosti S., a preto bol podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu povinný podať oznámenie do 4. októbra 2013 (rozhodnutie č. VP/18/14-K zo 17. septembra 2014), ako aj za rok 2013 do 31. marca 2014 (rozhodnutie č. VP/19/14-K zo 17. septembra 2014). Keďže ani jednu z uvedených povinností nesplnil, výbor vyvodil voči nemu zodpovednosť.</p> <p>Navrhovateľ sa v konaniach vedených proti nemu výborom bránil argumentáciou, podľa ktorej ho z titulu výkonu funkcie predsedu predstavenstva S. nemožno považovať za verejného funkcionára na účel čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. S. podľa názoru navrhovateľa nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu, lebo jeho akcionármi sú T., a. s., (vlastní 1 287 kmeňových akcií), a Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, (vlastní 200 kmeňových akcií). Iba akcionársku účasť Správy štátnych hmotných rezerv možno považovať za majetkovú účasť štátu, tá je však menšinová. Výbor obranu navrhovateľa neakceptoval s poukazom na fakt, že stopercentným akcionárom T., a. s., je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Podľa názoru výboru „štátnymi akciovými spoločnosťami sú aj obchodné spoločnosti, ktorých zakladateľmi (jedinými akcionármi) sú orgány štátnej správy, príp. obchodné spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu“.</p>
ratio decidendi	<p>Pre rozhodnutie ústavného súdu bolo nevyhnutné identifikovať pojmové znaky pojmu „majetková účasť“ použitého v čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.</p> <p>Pojem „majetková účasť“ sa svojou obsahovo náplňou najviac blíži pojmu podiel tak, ako ho definuje v § 61 Obchodný zákonník. Podielom je miera účasti spoločníka na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Kým obsahom právneho vzťahu účasti spoločníka v spoločnosti sú všetky práva a povinnosti, ktoré má spoločník voči spoločnosti, podiel tak, ako je vymedzený v § 61, vyjadruje len majetkovú zložku účasti spoločníka v spoločnosti. Ústavný súd konštatoval, že pojem „majetková účasť“ podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyjadruje majetkové zdieľanie výsledkov činnosti (väčšinou podnikateľskej) obchodnej spoločnosti jej spoločníkom, pričom tieto výsledky môžu mať tak kladnú, ako aj zápornú hodnotu. Majetkovú účasť v S. mali v rozhodnom období dva subjekty: Správa štátnych hmotných rezerv a T., a. s.</p> <p>Správa štátnych hmotných rezerv je ústredným orgánom štátnej správy s postavením rozpočtovej organizácie štátu a je právnickou osobou. Ako štátna rozpočtová organizácia však môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu ako právnickej osoby. Akcie S., ktoré spravuje Správa štátnych hmotných rezerv, sú teda vo vlastníctve štátu a prostredníctvom nich má štát aj majetkovú účasť v S., ktorá však, ako to z podkladov daných ústavnému súdu k dispozícii vyplýva (a to medzi účastníkmi konania nie je sporné), nevykazuje 100 %. T., a. s., je obchodnou spoločnosťou – akciovou spoločnosťou, ktorá má vlastnú právnu subjektivitu prejavujúcu sa okrem iného v právnej</p>

samostatnosti pri realizácii právnych úkonov, v spôsobilosti vlastníť majetok a niesť majetkovú zodpovednosť v právnych vzťahoch. Všetky akcie T., a. s., vlastní štát prostredníctvom ministerstva. T., a. s., je teda obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Majetok vo vlastníctve T., a. s., (teda aj akcie S.) je od majetku štátu právne oddelený, a teda netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby.

V týchto súvislostiach bude vhodné poukázať na mechanizmus založenia tzv. štátnej akciovej spoločnosti (pre účely podnikania) a na právne pomery medzi štátom a vzniknutou spoločnosťou, ktoré z tohto aktu vyplývajú.

Ak štát (štátny orgán) založí ako jediný zakladateľ akciovú spoločnosť

- podieľa sa svojím vkladom v plnom rozsahu na tvorbe jej základného imania (§ 58 a § 59 ods. 1 Obchodného zákonníka),

- predmet vkladu sa stáva súčasťou obchodného majetku [súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie – § 6 ods. 1 Obchodného zákonníka]; na dokreslenie je možné spomenúť, že v § 179 ods. 2 Obchodného zákonníka je výslovný zákaz vrátenia vkladu akcionárom,

- akciová spoločnosť nakladá so svojím obchodným majetkom (ktorý už nepatrí štátu) v rámci svojej činnosti (podnikania), pričom podnikaním sa podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť pre účely dosiahnutia zisku.

Zo žiadnych podkladov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nevyplývalo, že by T., a. s., pri realizácii práv a povinností akcionára S. konal v mene a na zodpovednosť štátu, a nie vo svojom vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Právny poriadok nepozná pojem „štátna akciová spoločnosť“. Z hľadiska akcionárskej štruktúry existuje len jedna právna kategória akciovej spoločnosti, pričom však štát môže vlastníť aj všetky akcie akciovej spoločnosti, čo má za následok, že má v danej akciovej spoločnosti stopercentnú majetkovú účasť. V takom prípade práva a povinnosti akcionára v mene a na zodpovednosť štátu vykonáva určený orgán štátu (väčšinou ústredný orgán štátnej správy) majúci pozíciu správcu majetku štátu. T., a. s., však takýmto subjektom nie je. Postavenie právneho zástupcu štátu nemajú bez ďalšieho akciové spoločnosti, ktorých jediným akcionárom je štát.

Ústavný súd tak uzatvoril, že akcie S., ktoré sú vo vlastníctve T., a. s., nezakladajú pre štát pozíciu akcionára. Prostredníctvom týchto akcií má v S. majetkovú účasť T., a. s., ako samostatný právny subjekt, nie štát.

Postavenie akciovej spoločnosti vo sfére majetkovo-právnej nemožno porovnávať s majetkovým postavením štátnych rozpočtových organizácií, štátnych príspevkových organizácií či štátnych fondov, ktoré síce sú právnickými osobami, ale ako správcovia majetku štátu môžu nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu, nie do svojho vlastníctva. Aj právne úkony pri správe majetku štátu vykonávajú v mene štátu, nie vo svojom vlastnom mene.

Kým v prípade Správy štátnych hmotných rezerv vykonávajúcej práva akcionára nesie majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní S. štát, pretože Správa štátnych hmotných rezerv ako štátna rozpočtová organizácia nemá vlastný majetok, T., a. s., je spôsobilým subjektom vlastníckeho práva, vlastní majetok, ktorý netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby, a tak aj sám znáša majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní SPS. Zo žiadneho právneho predpisu totiž nevyplýva (na rozdiel od štátnych rozpočtových organizácií), že by obchodná spoločnosť so stopercentnou majetkovou účasťou štátu nemohla vlastníť svoj majetok a niesť vlastnú zodpovednosť v majetkovo-právnych vzťahoch. Taká obchodná spoločnosť je od štátu majetkovo nezávislá a zákon o správe majetku štátu sa na jej majetok nevzťahuje. S. nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu.

V posudzovanej veci nemožno obísť ani aspekt, že ide o ukladanie sankcií, pri ktorom výklad a aplikácia či už „skutkovej podstaty“ alebo osoby porušovateľa (najmä, ak ide o špecifický subjekt – verejný funkcionár) musí podliehať mimoriadne prísny kritériám a v pochybnostiach (ktoré zo zápisnice výboru sú zrejmé) nemožno sankciu uložiť (známa zásada „in dubio pro reo“). Najzávažnejším dôvodom vylučujúcim možnosť extenzívneho výkladu ústavnej normy je však ústavná direktíva uvedená v čl. 2 ods. 2 ústavy.

Na podklade uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňal

	<p>definičné znaky verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, v dôsledku čoho mu povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona ani nevznikla. Preto konanie navrhovateľa spočívajúce v opomenutí podania písomných oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie predsedu predstavenstva S. a do 31. marca 2014 nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že napadnuté rozhodnutia výboru zrušil.</u></p> <p><u>Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEJ a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 1/07, III. ÚS 24/07, III. ÚS 12/09, I. ÚS 30/99

Nálezy – prietahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 56/2015
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o jej žalobe z roku 2007.
ratio decidendi	<p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd pripustil, že dĺžka konania mohla byť čiastočne závislá od skutkovej náročnosti prerokovávanej veci z dôvodu rozsiahleho dokazovania vykonávaného prostredníctvom dožiadaného súdu, hoci na druhej strane je potrebné dodať, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva. Ústavný súd konštatoval, že samotnou skutkovou zložitou prerokovávanej veci však nie je možné ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky ako účastníka konania ústavný súd konštatoval, že sťažovateľkine početné (celkom 3) procesné návrhy na zmenu účastníkov v priebehu konania tiež čiastočne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Sťažovateľke však nemožno vyčítať, že využila svoje procesné práva, právo podať opravný prostriedok – odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ďalej proti uzneseniu okresného súdu na úhradu súdneho poplatku, ako aj právo podať žiadosť sťažovateľky o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, na druhej strane je však potrebné poukázať na to, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Ďalšou okolnosťou, ktorá prispela k celkovej dĺžke konania, bol návrh prednesený sťažovateľkou na odročenie pojednávania z dôvodu pokusu o mimosúdnu dohodu, ako aj návrh právnej zástupkyne sťažovateľky na odročenie pojednávania pre účely porady s klientom. V neposlednom rade neuniklo pozornosti ústavného súdu skutočnosť, že sťažovateľka označovala a navrhovala dôkazy priebežne a od podania návrhu si nesplnila poplatkovú povinnosť ako základný procesný predpoklad odstránenia svojej právnej neistoty a následne vyrubený poplatok nezaplatila.</p>

	<p>v plnej výške. Tieto všetky skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia, ktoré sťažovateľke týmto nálezom priznal.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu, pričom ústavný súd zistil, že okresný súd priebežne konal, vykonával úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci i keď časové odstupy medzi jednotlivými úkonmi súdu indikujú, že mohol konať rýchlejšie a efektívnejšie, preto aj doterajšia dĺžka konania svedčí o tom, že si okresný súd nedokázal dostatočne efektívne zorganizovať svoj postup tak, aby o nároku sťažovateľky rozhodol v primeranej lehote. Vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania je potrebné konštatovať, že konanie ako celok je poznačené nesústreďenou a neefektívnou činnosťou.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 700 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 139/2015
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	16. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o jeho návrhu z roku 2007 o náhradu nemajetkovej ujmy.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že spory o náhradu škody, resp. o náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a z hľadiska dostupných informácií sa posudzovaný prípad z právnej alebo skutkovej stránky nejaví ako osobitne zložitý.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd uviedol, že možno vziať zreteľ na nedostatky návrhu na začatie konania. Aj keď skoršiemu odstráneniu väd návrhu bránila skutočnosť, že sťažovateľ nebol napriek svojej žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov kvalifikovane právne zastúpený, okolnosť, že návrh na začatie konania trpel nedostatkami brániacimi prerokovaniu veci, nemožno pripísať iba konajúcemu okresnému súdu. Ústavný súd taktiež poukázal na spôsob využitia procesného oprávnenia doplniť návrh na začatie konania rozšírením okruhu pasívne legitimovaných osôb podaním, ktoré nespĺňalo náležitosti kvalifikovaného podania, hoci sťažovateľ bol v tom čase už zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Okrem toho z obsahu preskúmaného spisu okresného súdu nevyplýva, že by v období od podania návrhu (9. august 2007) do podania návrhu na rozšírenie okruhu pasívne legitimovaných osôb (11. február 2014) sťažovateľ vyvinul akúkoľvek procesnú aktivitu, ktorou by sa domáhal odstránenia vznikajúcich prieťahov v predmetnom konaní. Všetky uvedené okolnosti na strane sťažovateľa síce nebránia ústavnému súdu vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv, avšak ústavný súd ich považoval za spravodlivé zohľadniť najmä pri ustálení výšky priznaného finančného zadosťučinenia..</p>

	<p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Okresný súd v danej veci dosiaľ meritórne nerozhodol a počas skoro ôsmich rokov od podania návrhu neuskutočnil ani jedno pojednávanie, na ktorom by začal vykonávať dokazovanie. Ústavný súd zistil, že priebeh konania bol poznačený dlhšími obdobiami úplnej nečinnosti okresného súdu v súhrne viac ako 3 roky. Konanie okresného súdu možno sčasti považovať aj za neefektívne, a to najmä pokiaľ ide o postúpenie spisu nepríslušnému okresnému súdu.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

Spracoval: JUDr. Veronika Franková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.